

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

SERVEI DE PREMSA I
COMUNICACIÓ

Titular: La innovació urbana del pla de barris.

Mitjà: El Punt.

Secció: Punt de vista.

Autor: Jordi Garcia Brustenga.

Data: 04/02/08

Ref: 020408a3

tribuna | JORDI GARCIA BRUSTENGA. Gerent de la Fundació Cirem (Centre d'Iniciatives i Recerques Europees a la Mediterrània)

La innovació urbana del pla de barris

Ens trobem davant un pla que ha comportat també un tipus d'innovació no tan valorat com altres de més tecnològics, però clau per al desenvolupament de les persones de les nostres ciutats i barris: la cohesió social

Quasi sense voler-ho, de puntetes, s'ha endegat a Catalunya un procés de renovació urbana que encara està en una fase de rodatge, però que ja està produint el que podríem anomenar avantatges col·laterals: governs municipals més pròxim als ciutadans i als barris, consolidació de la salut participativa, introducció seriosa, malgrat que experimental, del treball coordinat i transversal de les àrees funcionals municipals en l'enfocament dels temes crítics i les seves vies de millora, i molta més valoració i atenció a les oportunitats de col·laboració entre els programes i projectes públics i privats al territori.

Ens referim a la llei de barris de la Generalitat de Catalunya. Una llei pionera pel que representa d'esforç inversor en una sèrie de barris i zones urbanes que requerien una atenció especial i urgent, la situació dels quals s'havia agreujat amb l'onada immigratòria iniciada en el tombant de segle.

Avui, amb aquest esforç, tant de la Generalitat com dels ajuntaments implicats, 70 barris de Catalunya es troben

dins del procés que es va iniciar a finals del 2004. M'interessa, però, destacar no tant la quantitat de diners que s'hi esmercen, sinó els efectes que produeix en la pròpia dinàmica del municipi i en la ciutadana.

La llei va presentar un plantejament innovador, dins de la línia que ja s'havia començat a experimentar a Europa, intentant fer un plantejament integral de la intervenció, que afecta no solament l'àmbit urbanístic sinó també el social, l'econòmic i el cultural.

La identitat dels barris

La innovació no ha arribat només de noves tendències arquitectòniques i nous conceptes urbanístics, com molts suposaven. També, i principalment, s'ha innovat en cohesió social i identitat de barri: s'ha innovat socialment, aprofitant l'increment de recursos per aquests barris durant aquests quatre anys i l'enfocament integral del pla. Aquest és un tipus d'innovació no tan valorat com d'altres de més tecnològics, però clau per al desenvolupament de les persones de les nos-

tres ciutats i barris. En aquest marc, l'acció urbanística s'aboca en major mesura a la consecució dels objectius dels programes socials.

A part de la innovació social, i també molt important, apareixen innovacions transversals com ara la de la participació ciutadana: la participació generalitzada i a diferents nivells (grups de treball, plens, participació no associada, etc.) aporta coneixement i intel·ligència en les decisions dels barris. Una societat que viu en un moment de canvi de paradigma: de la lluita pels drets fonamentals del segle passat a la implicació en el disseny compartit del barri el segle XXI.

S'ha innovat en organització municipal, creant un model en què s'equilibra l'especialització funcional de les àrees de l'Ajuntament i la proximitat al territori que aporta la coordinació d'accions del pla en cadascun d'aquests barris. Estan naixent, doncs, nous perfils i equips amb competències integrals en un territori, un barri o un districte. D'altra banda, hauria d'estar a l'agenda política municipal catalana la manera com s'organitza la formació d'aquests nous perfils transver-

sals, tant polítics com tècnics.

S'ha innovat en proximitat als districtes: la proximitat amb capacitat de decisió ha demostrat eficàcia i satisfacció dels ciutadans en aquests plans, però suposa un esforç continuat per a la transparència, la pedagogia i la gestió professional. També cal més sensibilitat per combinar interessos d'un barri amb els interessos de la resta dels barris de cada ciutat, entenent les seves diferents realitats i necessitats, i amb els interessos generals de ciutat.

La cultura de la innovació

El fet d'haver-se endegat un procés d'innovació en la gestió urbana no garanteix cap èxit. Tot procés d'innovació no és lineal, sinó sistèmic, i es fonamenta en l'aprenentatge per desenvolupar una cultura, la cultura de la innovació. La que analitza els factors de canvi, que participa activament amb l'aportació de suggeriments i creativitat, que s'obre a les tendències socials. Ara toca aprofundir en aquest despertar de la innovació urbana que ens ha proporcionat la llei de barris.